

ВРЕМЕ ПРОЛАЗИ

Време пролази. Ту се ништа не може. Томе се чак се треба радовати. Нека се креће и нека се не зауставља до самог сусрета с вечношћу. Нека се не враћа уназад и нека не застаје као вода у фонтани како би после надрло у виду изненадне бујице. Нека једноставно пролази.

Оно пролази поред, као да седиш покрај прозора, а оно иде као лепа жена за коју те (захваљујући старости!) није брига. Или овако: седиш у кафићу на мору, за сточићем у жарко подне кад нема људи, а оно пролази поред као бродић на хоризонту. Бродић се креће и ветар ти дува у лице, и таласи лагано ударају о обалу, а време про-ла-зи.

То је ако пролази „поред“. А ако је близу и иде у сусрет? Односно, као да стојиш бизу железничке пруге, а време се појавило као воз у виду мале тачке на хоризонту, тамо где се паралелне шине спајају, као у геометрији Лобачевског. Оно би брзо јурило према теби, претеће постајући све веће и клопарајући точковима, а затим ж-ж-жих! – и протутњало би поред, протресавши земљу под ногама, подигавши длаке на глави и заглушивши те.

Осим „поред тебе“ и „близу тебе“, постоји још и „кроз тебе“. То је као метак – кроз метко ткриво; као улична светлост – кроз навучене жалужине; као игла кроз тканину или као ветар – кроз прсте.

Време које дува у лице чини да човек постане једро (Занимљиво је куда плови овај брод и ко је његов капетан?) Ако имаш чврсто ткање време ће те ударити у груди, а ти ћеш пружити отпор. И оно ће те савити и надувати, испуниће те собом. Рукама и ногама ухватићеш се за горњи и доњи део јарбола и захваљујући твојој непопустљивости брод ће се покренути с места. Време ће те задиркивати и поиграваће се. Више пута ће ослабити притисак и ти ћеш опустити за неко време отекле прсте. А онда ће појачати притисак на тебе и временом ће тканина, ма колико чврста била, почети да слаби, да се цепа и да се расењује, пропуштајући ветар кроз себе. Нећеш задржати време у себи и оно ће потећи даље.

Време протиче час поред, час у близини, али притом стално и кроз човека. Као воз, као брод, као метак, као ветар.

Ја живим у времену и ако могу да говорим о њему то је само због тога што нисам сав у времену. У мени треба да постоји и нешто од вечности како бих осећао време. Иначе су ове речи покушај да погледам затиљак у свом одразу у огледалу. И због овог постојања вечности у човеку тешки панцир цивилизације

обраста бршљаном песничких асоцијација као град који је одавно напуштен у џунгли.

Ове металне, ове тешке ствари – воз, брод и метак – ова концентрација људске памети и гордости, ствари које су смишљене и саздане као негирање сваке поезије и као тријумф практицизма, на крају крајева су се такође предале поезији и препустиле мисаоном оплемењивњу. И оне су постале симболи крхкости, пролазности и незаштићености.

Гвожђе је јаче од тела, а време је јаче од гвожђа. Али је вечност јача од времена, а човек ће живети вечно.

Човек је направио гвоздени свет кад се потпуно изгубио и кад је залутао далеко од Очевог дома. Осетио је да је мали и да никоме не треба. Истовремено је стегао у руци пиштољ, зато што је осетио: цео свет ратује против њега. Али је све то истовремено и крхко. Чак и клопарање тешких точкова, и дим из димњака, и звиждук на малој железничкој станици на крају крајева ће се смањити до речи „поезија“ и изазваће у човеку осећај туђиновања.

Кронос једе децу. Само таквом метафором се у антици приказивало време које доноси распад. То је било онда кад ваздух из празног Христовог Гроба још није био помешан са ваздухом осталог света. Сад је другачије. Увек има места за елeгију, али више не треба да постоји место за очајање.

Време пролази, пролеће, јури и не треба га хватати. Нека се креће и нека стари од њега људска кожа, нека се дробе метал и уситњавају стене. И нека се само не креће као нешто хладно и празно, већ нека иде ка циљу као брод на мору у залив и воз на шинама према станици. Пошто човек још увек живи у времену, нека се оно креће испуњавајући се позитивним смислом. Оно ће тећи и тећи колико Бог заповеди, а онда ће се завршити и наступиће време да се стави тачка на крају пута. Управо она тачка која је сасвим конкретна, али за коју геометрија нема дефиницију.

Протојереј Андреј Ткачов